

ข่าวเด่นประจำสัปดาห์

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงมอสโก

11 สิงหาคม 2564

ตลาดรัสเซียยังไม่พร้อมบริโภคเนื้อประดิษฐ์

เนื้อประดิษฐ์ (ทำมาจากพืช) เริ่มเข้ามาในตลาดรัสเซียเมื่อปี พ.ศ. 2562 โดย Boris Zarkov ผู้ก่อตั้งธุรกิจ White Rabbit ที่เป็นผู้ริเริ่มนำเข้ามาใช้ในร้านอาหาร โดย Beyond Meat เป็นแบรนด์สินค้าแรกที่เปิดตัวในตลาดที่มีจำหน่ายอยู่ในเครือข่ายค้าปลีกอาหารในหลายระดับราคาที่แตกต่างกันไป ตั้งแต่ซูเปอร์มาร์เก็ตระดับบนจนถึงระดับทั่วไป

ความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ยังมีจำกัดและมีราคาแพง เช่น เนื้อเบอร์เกอร์ขนาดสองชิ้นและไส้กรอกขายรวมในราคา 1,299 รูเบิล และเนื้อเบอร์เกอร์สำเร็จรูปที่มีน้ำหนักมากกว่าหนึ่งกิโลกรัมเล็กน้อยจะมีราคา 4,698 รูเบิล

ผู้ประกอบการร้านอาหารโดยทั่วไปก็ไม่ได้มีทัศนคติที่ดีกับผลิตภัณฑ์เนื้อประดิษฐ์และไม่เข้าใจว่าเพราะเหตุใดถึงมีความต้องการสินค้าเหล่านี้โดยเชื่อว่าความนิยมยังไม่แพร่หลายในอนาคตอันใกล้ ผู้ประกอบการบางรายก็เห็นว่าการจะให้ผู้บริโภคยอมรับเนื้อสัตว์ประดิษฐ์เป็นเรื่องยากเพราะคนรัสเซียเคยชินกับการกินเนื้อสัตว์แท้ ลูกค้ายาที่ร้านอาหารพร้อมที่จะจ่ายเงิน 3,000-4,000 รูเบิลสำหรับเนื้อวัวคุณภาพสูงหรือเนื้อเลิศรส เช่น เนื้อวากิว โดยพวกเขาต้องการกินเนื้อแท้และไม่สนใจสิ่งทดแทนไม่ว่าจะเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและล้ำสมัยเพียงใดก็ตาม

บริษัทตรวจสอบบัญชี Deloitte Consulting ระบุว่าประมาณร้อยละ 47 ของชาวรัสเซียที่มีอายุระหว่าง 16 ถึง 40 ปีพร้อมที่จะกินเนื้อสัตว์ที่ทำจากพืช ในปี พ.ศ. 2563 ชาวรัสเซียกินเนื้อประดิษฐ์คิดเป็นมูลค่า 2.6 พันล้านรูเบิล หรือเพียงร้อยละ 0.7 ของการบริโภคใน

ยุโรป ซึ่งถือว่าเล็กน้อยมากเมื่อเทียบกับตลาดเนื้อธรรมชาติซึ่งมีมูลค่า 2 ล้านล้านดอลลาร์ในปี พ.ศ. 2562 อย่างไรก็ตามผู้บริโภคจำนวนมากที่ซื้อเนื้อประดิษฐ์ก็เพียงเพราะทดลองความแปลกใหม่ โดยความสนใจค่อนข้างคงที่และยังไม่มีความต้องการที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่วนผู้ค้ารายใหม่ก็มีเพิ่มขึ้นมุ่งเน้นเจาะตลาดคนรุ่นใหม่แต่ยังคงเป็นกลุ่มที่เล็กมาก

ผู้ผลิตเนื้อประดิษฐ์ในรัสเซียเองก็พอมิบ้าง โดยบริษัท Efko ด้วยเงินลงทุน 4 พันล้านรูเบิล แม้ว่าตลาดรัสเซียจะอยู่ในระยะเริ่มต้นแต่ก็หวังว่าจะคุ้มค่ากับการลงทุนโดยมั่นใจว่าผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้จะมีรสชาติเหมือนกับเนื้อสัตว์จากธรรมชาติ บริษัทตั้งเป้าไว้ว่าภายในปี พ.ศ. 2565 จะผลิตเนื้อสัตว์ประดิษฐ์ได้มากถึง 40,000 ตัน และครอบคลุมการผลิตเนื้อสัตว์รวมของรัสเซียประมาณร้อยละ 0.4 อย่างไรก็ตามราคาแพงยังคงเป็นปัญหาที่แก้ไม่ตก แต่ก็หวังว่าการลงทุนจะคุ้มค่าได้ภายในเวลาไม่กี่ปีโดยมีเงื่อนไขว่าร้านอาหารจะนิยมนำมาประกอบอาหารเพื่อจำหน่าย

คู่แข่งรายอื่นในตลาดรัสเซียที่ผลิตหรือพัฒนาเนื้อสัตว์ที่คล้ายคลึงกัน หนึ่งในนั้นคือ 3D Bioprinting Solutions ที่ร่วมมือกับเครือข่ายธุรกิจ Kentucky Fried Chicken

ที่เริ่มงานเกี่ยวกับเทคโนโลยีการพิมพ์ชีวภาพที่จะผลิตเนื้อไก่โดยใช้เครื่องพิมพ์ชีวภาพ 3 มิติจากเซลล์ไก่และวัสดุจากพืช โดยแทบไม่ต้องเกี่ยวข้องกับสัตว์เลย

ในปัจจุบัน เนื้อที่ผลิตจากการพิมพ์ชีวภาพครอบครองสัดส่วนประมาณร้อยละ 1 ของตลาดเนื้อในรัสเซีย ซึ่งจะได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นก็ต่อเมื่อมีราคาลดลง แต่นักวิเคราะห์มั่นใจว่าตลาดเฉพาะกลุ่มดังกล่าวมีโอกาสสูงมากและเมื่อเวลาผ่านไปความต้องการเนื้อประติษฐ์มีแต่จะเพิ่มขึ้นเท่านั้น แม้ว่าผลิตภัณท์เหล่านี้จะไม่สามารถแข่งขันด้านราคากับเนื้อวัวได้ แต่ก็มีข้อได้เปรียบด้านกระแสแฟชั่นและความต้องการอาหารที่มีความยั่งยืนมากกว่า ซึ่งจะได้เห็นจุดเปลี่ยนในการพัฒนาของตลาดผู้บริโภคในโลกยุคนี้

หากในสหรัฐอเมริกามีการเติบโตของการบริโภคเนื้อที่ทำมาจากพืชด้วยสาเหตุมาจากความใส่ใจด้านสิ่งแวดล้อมและจริยธรรมแต่ผู้บริโภค ชาวรัสเซียกลับมีแรงจูงใจที่แตกต่างกัน กล่าวคือหากผลิตภัณท์ดังกล่าวมีราคาที่สมน้ำสมเนื้อและมีจำหน่ายที่ซูเปอร์มาร์เก็ตใกล้บ้านแล้วพวกเขาก็ยินดีจะซื้อมัน ซึ่งผู้ผลิตรายใหญ่อย่าง Impossible Foods และ Beyond Meat ในสหรัฐอเมริกาต่างก็มีความมุ่งมั่นที่จะลดราคาลงมาให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ อย่างไรก็ตามราคานำเข้าเนื้อประติษฐ์ยังคงแพงเกินไป ประมาณ 3,000 รูเบิลต่อกิโลกรัม ซึ่งเทียบได้กับราคาของเนื้อวัวหรือเนื้อแกะระดับพรีเมียม

เนื้อที่ทำมาจากผักจะสามารถทดแทนเนื้อสัตว์ปกติได้ไม่ใช่เพียงแต่เหตุผลด้านจริยธรรมเท่านั้น แต่ยังรวมถึง

เหตุผลทางศาสนาด้วย ในรัสเซียมีชาวคริสต์นิกายออร์ทอดอกซ์เกือบ 60 ล้านคน ในช่วงอดอาหารหลายคนไม่กินเนื้อสัตว์ ด้วยเหตุนี้ตลาดใหม่จึงมีโอกาสมากมายแน่นอนซึ่งยังไม่สามารถคาดการณ์ได้ว่าจะเป็นผลอย่างเต็มที่ใดเมื่อใด แม้ว่าปัจจัยเรื่องราคาแพง ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่ยังคลุมเครือ และอคติอื่นๆ จนถึงขณะนี้ยังเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาอย่างรวดเร็วของอุตสาหกรรม แต่ก็ไม่สามารถจะหยุดยั้งการลงทุนหลายล้านดอลลาร์ในอุตสาหกรรมนี้ได้

ที่มา: *Artificial meat is taking over the world. Why was Russia not ready for this?* by Daria Volkova, lenta.ru

แม้ว่ากระแสความนิยมเนื้อสัตว์ที่ทำจากพืชจะขยายตัวในตลาดที่พัฒนาแล้ว แต่รัสเซียยังคงต้องรอเวลาอีกสักระยะหนึ่งเนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ยังเป็นพวกอนุรักษ์นิยมและยังไม่สามารถยอมรับกับสิ่งเทียมที่มีราคาแพงได้ แต่ก็มีกลุ่มคนรุ่นใหม่จำนวนหนึ่งที่มีรายได้สูงพร้อมจะตอบรับกระแสของโลก

ทั้งนี้ไม่จำกัดเฉพาะเนื้อสัตว์ที่ทำจากพืชเท่านั้น แต่ครอบคลุมไปถึงผลิตภัณท์ที่ออกแนวรักษ์โลกและสิ่งแวดล้อมหรือสินค้าเพื่อสุขภาพระดับพรีเมียมที่ต้องให้ผู้บริโภคจ่ายแพงขึ้นกว่าเดิมสักร้อยละ 30 ก็ต้องยอมรับว่ามีกลุ่มผู้บริโภคชาวรัสเซียที่ค่อนข้างจำกัด

ด้วยเหตุนี้หากต้องการเจาะตลาดกระแสหลักในรัสเซียควรมุ่งเน้นสินค้าในระดับราคาปานกลางที่ผู้บริโภคทั่วไปสามารถจับต้องได้เป็นสำคัญ